

LIETUVOS SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO TARYBA

LIETUVOS SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO TARYBOS VALDYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2017 m. birželio 8 d. Nr. 7

Vilnius

Posėdis įvyko 2017 m. birželio 8 dieną.

Posėdžio pirmininkė – Dalia Matukienė (Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos (toliau – Taryba) pirmininkė).

Posėdžio sekretorė – Nijolė Bujauskienė (Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Pramonės ir prekybos departamento Smulkiojo ir vidutinio verslo politikos skyriaus vyr. specialistė).

Dalyvavo:

Zita Sorokienė (Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacija);
Nijolė Uinskienė (Lietuvos nacionalinio verslo konfederacija);
Jonas Katinas (Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmai);
Aldas Kikutis (Lietuvos žaislų ir suvenyrų asociacija);
Saulius Žilinskas (Lietuvos informacijos verslo asociacija);
Raimundas Beinortas (asociacija „Lietuvos mediena“);
Gintaris Stoškus (Jurbarko rajono verslininkų organizacija);
Vytenis Butkevičius (Lietuvos prekyviečių ir turgaviečių asociacija);
Marius Jucikas (Tauragės apskrities verslininkų asociacija);
Simonas Krėpšta (Lietuvos bankas);
Jūratė Butkutė (Lietuvos bankas);
Ieva Valeškaitė (Lietuvos laisvosios rinkos institutas);
Kristina Ščerbikaitė (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija);
Aivaras Ščidla (UAB „Smiltainis ir Co“);
Marius Dužinas (Socialinių įmonių asociacija);
Donatas Plečkaitis (Socialinių įmonių asociacija);
Ilona Tarvydienė (Socialinių įmonių asociacija);
Laimis Janciūnas (Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacija);
Eimutis Radžvila (Nepriklausomų prekybos įmonių asociacija);
Zigmantas Dargevičius (Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai);
Dalius Serafinas (Lietuvos kokybės vadybos ir inovacijų asociacija);
Evalda Šiškauskienė (Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacija);
Laimutė Kamaitienė (Trakų rajono žemdirbių asociacija);
Julis Sigitas Česnavičius (Lietuvos nacionalinio verslo konfederacija);
Zigmantas Dargevičius (Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai);
Evalda Šiškauskienė (Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacija);
Tomas Lavišius (Lietuvos Respublikos ūkio ministerija) .

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl bankų teikiamų mokėjimo paslaugų verslo subjektams.

2. Dėl Socialinių įmonių įstatymo pakeitimo projekto.
3. Dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo projekto.

1. SVARSTYTA. Bankų teikiamos mokėjimo paslaugos verslo subjektams.

Klausimą pristatė Tarybos narys G. Stoškus. Pranešėjas nurodė smulkiesiems verslininkams kylančias problemas, susijusias su naudojimusi mokėjimo paslaugomis, ypač dėl padidėjusių mokamų komisinių atlyginimų. Nuo 2017 m. vasario 1 d. bankams pertvarkius kainodarą, paslaugos pabrango.

Mokėjimų įstatymas reglamentuoja tik fiziniams asmenims teikiamą pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugą, o juridiniams asmenims taikytini mokėjimo paslaugų įkainių dydžiai nėra reguliuojami – teikiamų paslaugų įkainių dydžius įmonėms nustato mokėjimo paslaugų teikėjas. Bankai vienašališkai nustato įkainius, kas neatitinka Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) apibrėžiamos sutarčių sąvokos.

Lietuvos bankas neatlieka bankų priežiūros, bankai veikia savo naudai. Lietuvos banko įstatymo 7 straipsnyje nustatyta, kad tikslas – palaikyti bankų stabilumą.

Pranešėjas išklė tokias problemas:

1. Mokėjimų įstatymo pakeitimas sudarė prielaidas komerciniams bankams pertvarkyti teikiamų paslaugų kainodarą tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims, pvz., AB „Swedbank“, taikydamas 3,50 eurų mėnesinį mokėjimo paslaugų mokestį vietoj buvusio ketvirtinio sąskaitos tvarkymo mokesčio, paslaugą pabrangino 6 kartus.

2. Bankai, pertvarkydami kainodarą, pažeidė CK 6.913 ir 6.919 str. nustatytą reikalavimą, kad bankui turėtų būti mokama už banko suteiktas paslaugas ir atliktas operacijas (o ne „krepšelio“ mokesčiai).

3. Bankai nesidera su smulkiojo verslo įmonėmis, todėl reikia inicijuoti CK 6.914 str. ir Mokėjimų įstatymo pakeitimus, kad būtų įteisinta galimybė sudaryti sutartis ne tik pagal bankų paskelbtas standartines sutarčių sąlygas, bet ir sąlygas, suderintas su kiekvienu klientu jo pageidavimu.

4. Naujausi kainodaros, aptarnavimo tinklo ir kiti pasikeitimai rodo bankų tikslinį veikimą: galimybės įmokėti grynuosius pinigus į asmens sąskaitą ribojimą, kai tai galima atlikti tik per bankomatus (pvz., AB „Swedbank“ raštu informuoja, kad jo padaliniai yra finansinių konsultacijų vieta. Iš to kyla banko veiklos licencijos turinio klausimas).

5. Bankai nesudaro galimybės į juridinių asmenų sąskaitas pinigus įnešti monetomis (pvz., AB „Swedbank“ tai siūlo daryti tik Tauragės padalinyje, nes Jurbarke, Raseiniuose ir Šakiuose monetos nepriimamos, o AB „DNB Nord“ už monetų įnešimą ima 4 proc. perskaičiavimo mokestį). Šis klausimas ypač aktualus nedidelėms parduotuvėms ir paslaugų teikimo įmonėms, kurių 30–50 proc. apyvartos yra gaunama monetomis.

6. Už juridinių asmenų valstybei mokamus mokesčius neturi būti imami komercinio tarpininko komisiniai mokesčiai, nes bankai ir taip naudojami valstybės iššomis, esančiomis komercinio subjekto sąskaitose.

Posėdžio dalyviai iš esmės pritarė iškeltoms problemoms ir atkreipė dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 7 str. nustatyto svarbiausio Lietuvos banko tikslo – palaikyti kainų stabilumą – nėra siekiama net Lietuvos banko reguliuojamoje finansinių paslaugų rinkoje.

Lietuvos banko atstovai pristatė Lietuvos mokėjimo rinkos apžvalgą ir išklause keliamas smulkiojo ir vidutinio verslo problemas dėl bankų teikiamų mokėjimo paslaugų.

Kalbėjo: D. Matukienė, Z. Sorokienė, S. Žilinskas, N. Uinskienė, M. Jucikas, A. Kikutis, V. Butkevičius.

NUTARTA:

Kreiptis į atsakingas institucijas su prašymu inicijuoti klausimo dėl mokestinės naštos didinimo ir įstatymų pakeitimų būtinumo svarstymą, Lietuvos banko priežiūros veiksmų ir pagrindinio įstatyme nustatyto Lietuvos banko tikslo – palaikyti kainų stabilumą – nevykdymo.

Nutarta vienbalsiai.

2. SVARSTYTA. Socialinių įmonių įstatymo pakeitimo projektas.

Tarybos pirmininkė D. Matukienė informavo, kad yra gautas Socialinių įmonių asociacijos prašymas inicijuoti viešąsias konsultacijas su atsakingomis institucijomis dėl Socialinių įmonių įstatymo pakeitimo projekto įvertinimo.

Klausimą pristatė tarybos narė I. Tarvydienė. Įstatymo pakeitimo projektą inicijavo 46 Seimo nariai. Pranešėja Socialinių įmonių asociacijos vardu išreiškė susirūpinimą, kad šiuo įstatymo projektu siekiama apriboti arba visai sustabdyti socialinių įmonių veiklą: riboti galimybes įdarbinti darbuotojus, nustatyti išplėstus socialinių įmonių statuso praradimo pagrindus ir kartu sukurti prielaidą dėl esminių siūlomų pakeitimų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, JTO Neįgaliųjų teisių konvencijai ir kitiems teisės aktams.

Tarybos nariai diskutavo, kad Socialinių įmonių įstatymo pakeitimas ir bendras socialinių įmonių veiklos klausimas yra tik vienas iš daugelio neįgaliųjų socialinės integracijos aspektų. Su tikslinių grupių socialine integracija ir su ja susijusiais klausimais dirba ne tik socialinės įmonės, bet ir daug kitų organizacijų ir įstaigų: valstybei priklausančios struktūros ir įmonės, viešosios organizacijos ir privačių asmenų kurtos viešosios įstaigos. Šios veiklos (be kitokių, ir socialinių įmonių) tiesiogiai arba netiesiogiai finansuojamos Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis. Šiuo metu nėra aišku: a) kokios organizacijos dirba tikslinių grupių socialinės integracijos klausimais, b) iš kokių lėšų remiamos tokios organizacijos, c) kokios apimties lėšos išleidžiamos šioms veikloms vykdyti, d) kokie atskirų organizacijų veiklos tikslai, jų rezultatai ir atnešama ekonominė socialinė nauda, e) koks veiklų rezultatyvumo palyginimas.

Nesant aiškios bendros socialinės integracijos politikos, finansavimo šaltinių ir lėšų apimties sistemiškumo, atskirų veiklų rezultatyvumo, bandoma priimti ekonominio ir socialinio pagrindimo neturinčius sprendimus, susijusius tik su viena socialinės integracijos veikla. Nenurodomos tos veiklos vertės, nauda ir kaštai bendrame veiklų kontekste, neatliekama biudžeto lėšomis finansuojamų veiklų lyginamoji rezultatyvumo ekonominė socialinė analizė.

Taryba mano, kad visų pirma būtina atlikti bendrą visų su socialine integracija susijusių Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis finansuojamų organizacijų ir įstaigų veiklos analizę, išgryninti jų rezultatus, teikiamą socialinę ekonominę naudą ir tada nustatyti socialinės integracijos veiklų ir politikos keitimo prioritetus. Be to, Ūkio ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir socialiniai partneriai šiuo metu rengia Socialinio verslo įstatymo projektą, vyksta tarpinstituciniai pasitarimai. Darbo grupėje dalyvauja platus suinteresuotų institucijų ir organizacijų ekspertų ratas. Tikimasi, kad šios darbo grupės parengtas įstatymo projektas pasieks Seimą iki rudens sesijos.

Kalbėjo: D. Matukienė, Z. Sorokienė, A. Šidla, G. Stoškus, N. Uinskienė, R. Beinortas.

NUTARTA:

Parengti raštą Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai su tokiais pasiūlymais:

1. Atidėti Socialinių įmonių įstatymo pakeitimo projekto priėmimo procesą.

2. Atlikti visų Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis finansuojamų įstaigų ir organizacijų kitų veiklų lyginamąją socialinę ekonominę rezultatyvumo analizę (kartu turėtų būti atliktas ir socialinių įmonių veiklos tyrimas).

3. Remiantis analizės išvadomis formuoti bendrą socialinę ekonominę visų tikslinių socialiai remtinių grupių integracijos politiką, siekiant palaikyti socialinį dialogą su visuomene, socialiai remtinomis tikslinėmis grupėmis ir organizacijomis, susijusiomis su socialinės integracijos veiklomis.

Nutarta vienbalsiai.

3. SVARSTYTA. Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės įstatymo pakeitimo projektas.

Tarybos pirmininkė pateikė gautą Finansų ministerijos parengtą Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 14, 64 ir 81 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 59 (1) straipsniu įstatymo projektą Nr. XIIP-1850 (4), kurio tikslas – taikyti specialią apmokestinamojo momento nustatymo tvarką smulkiąjam ir vidutiniam verslui, t. y. mažinti finansines kliūtis smulkiąjam ir vidutiniam verslui, susidarancias atsiskaitant už atitinkamas paslaugas, skatinti smulkųjį ir vidutinį verslą. Tačiau Finansų ministerijos taikytina 60 tūkst. eurų riba yra pernelyg žema ir smulkiąjam ir vidutiniam verslui nepadarys tokio teigiamo poveikio, kokio tikimasi priėmus Įstatymo projektą. Tam pritaria ir grupė Seimo narių (G. Landsbergis, M. Majauskas, I Šimonytė, A. Kubilius, V. Juozapaitis), kurie siūlo šią ribą didinti iki 300 tūkst. eurų.

Lietuvos laisvosios rinkos instituto (toliau – LLRI) atstovė pristatė LLRI poziciją, palaikančią ribos didinimą.

NUTARTA:

Pritarti ribos didinimui iki 300 tūkst. eurų ir parengti raštą atitinkamoms institucijoms.

Nutarta vienbalsiai.

Tarybos pirmininkė

Dalia Matukienė

Posėdžio sekretorė

Nijolė Bujauskienė